

ТЕМИШВАРСКИ ВЕСНИК

Претплата за Румунију:

1/4 годишње 60 леја,
1/2 године 120 леја,
за целу годину 240 леја.

Уредништво и администрација:
TIMIȘOARA II.
Strada Samuil Micu No. 3.

Година II, број 10.

Главни и одговорни уредник:
МИЛУТИН МАНОЈЛОВИЋ

14. јануара, 1934. год.

Наш будући програм

Од како се први број Темишварског Весника појавио читали смо низ чланака у њему од више родољубивих сарадника. Сваки поједини чланак садржава најискреније жеље и жеље, да се нашем напуштеном народу овде помогне, и да му се створи лепша будућност.

Овај потхват и ова племенита намера неће се моћи од једанпут у дело спровести. Зато ће потребно бити известно време да се појединачно спроведе у дело, и да се појединачно идеје тако примене како то данашњи положај нашег народа изискује.

Ми морамо у првом реду сами начисто бити, шта желимо учинити. Као што техничари и архитекте унапред зготове напред оне конструкције и зграде коју желе саградити, тако морамо и ми пре свега одредити пут и изазначити правац, којим треба да лаганим али сигурним кораком корачају, да можемо сазидати оно велико народно дело, које ми називамо

народном просвећом, народном привредом и народном организацијом.

Ове три главне тачке будућег рада називајемо **народним програмом.**

Свака појединачна главна тачка садржава сама у себи више грана, на које се треба појединачно нарочита пажња обратити. Прва тачка народног програма је народна просвета. Овамо припада у првом реду наша школска настава. У другом реду предавање и учење нашег лепог и звучног српског језика ван школе. Треће је оснивање певачких друштава у оним општинама, где то још није учињено, а певачке друштве сакупити у један „савез“ певачких дружина. Четврто, оснивање српских књижица и читалишта. Пето, оснивање женских удружења (добротворно, материнско, и девојачко). Шесто, оснивање спортских удружења у свакој

општини — по могућству на основи „Сокољства“.

Друга тачка народног програма је народна привреда. Овамо припада оснивање земљорадничких и других задруга у свакој општини.

Трећа тачка народног програма је народна организација у форми једне свеопште народне странке коју ће сачињавати савештство, учитељство и сви престанци наших горепомнутих институција и изабрана народни повереници. Ова свеопшта народна организација даће највиши народни форум, који ће водити рачуна о свим народним потребама.

На горњи начин дали смо у кратким цртама програм нашег будућег рада, а то смо и зато већ морали учинити, јер експанзивна народна снага са сваке стране шаље стално своје мишљење у облику различитих чланака од којих сваки поједини расправља друго питање, те ако би тај материјал овако несређено оштампали, настао би хаос из којег не би било излаза. Ми најискреније позивамо неимаме наше народне будућности нека својски савесно, и по свом најбољем знању и мишљењу дају своје писмене расправе **редом по торњем уређеном програму**, но с обзиром на мало место у нашој јединој штампали, молимо да се расправе кратко и језгровито састављају. И овом приликом напомињемо да ступица Темишварског Весника стоје за сваку општу ствар на расположењу. Ми знамо да у народу лежи наша снага. Дакле на дело ви неимари прите снагу из народа да узајамним радом отпочнемо и довршимо велико народно дело.

Основа сваког општег колективног покрета јесте морал. То значи да се нашим великом народном делу има приступити искрено, небесично, поштно, имајући пред очима једино свете интересе нашег народа у Румунији. Морал је у тесној вези са вером а

верско питање расправљао је један од наших најугледнијих сарадника у прошлим бројевима нашег листа.

Од горњег програма јесте по реду најактуелније усавршавање народне просвете. Овај важан део нашег народног програма, дели се у више тачака.

Прва и најважнија тачка јесте питање наших основних школа. У овом питању има два одлучна момента да се држе

пред очима. Наиме одржавање наше српске вероисповедне основне школе, а друго исто тако важно питање осигурање берива учитеља у такој мери, да ови неуморни народни просветници могу целу своју снагу посветити васпитању деце, а не да мора учитељ за време предавања мислити одкуд ће набавити оно најпотребније, за одржавање пустог живота. У ова два питања волећи би чини разна мишљења, а ми ћемо другом приликом наставити наша гледишта.

Рад и просвета су извори напретка . . .

Када посматрамо данашњицу и када помишљамо на сутрашницу, и у опште када предочимо прилике и околности у којима ми данас живимо, наметну нам се бројна многа и многа питања, а на која сами треба да дамо одговора.

Прво, и за нас можда најважније питање јесте наш опстанак, наша егзистенција. Говорећи о најважнијем проблему нашег живота, т. ј. говорећи о нашем опстанку овде у мору туђинства, морам нажалост констатовати чињеницу, да баш на то главно питање слабо дајемо одговора, да на то за нас одлучујуће питање, не полажемо довољно пажње, нити о томе довољно размишљамо; и сасвим разумљиво намеће нам се питање: Шта би требало да је главна мета нашег живота? Одговор ће бити, држи, сваком једнак. Главна мета нашег живота јесте **благодат и напредак**. Но, како да дођемо до тога? И на то је лако одговорити: усавршавањем својих способности. Треба да се користимо даром добијеним од Господа Бога, као добри слуга што се користио са пет таланата које је од Господа добио, а не да законско своје способности, као рђави слуга који је таланат свој закопао. Треба дакле, да се усавршавамо, треба да радимо.

Рад су степенице којима се иде срећи. Рад нас јача и олађује тело и душу, а нерад попињава. Запитајмо се сада, какав треба да је рад, који води напредку и који не најамне користије народу нашем? Тај рад не сме бити себичан, и не сме се ширити само у оним границама, у којима ће довести користи само нама самим! Тај рад мора бити на добро и користи целог нашег народа, јер народ има право да каже: „Та си део мог

живота и одговоран си за један део живота благаостава“. Ако хоћемо да нам се рад назове у правом смислу речи „рад“, морамо изнад свога личног интереса видети и општи интерес, изнад своје среће и благодати целог народа.

Но, тај рад мора упоредо ићи са његовим најдрагоценијим савезником, временом, који је упорно противник нашег рада, кад га узалудно проћердамо у потпуном нераду, не чини баш ништа, што би могло да користи човековом животу.

Савна је нама повласт, кад радимо неки посао, са пуно љубави и са пуно пожртвовања, како време лети, а како напредује миле тренуци лениваца, којима се не мили радити, јер њих рад баш није не интересује. Значи рад занимање увек гони бриге и све друге тегобе у животу. Па как знамо да је рад једино спас човека, зар треба ленивати? Не, употребимо сваки тренутак и уносимо у душу нашег народа светлост, а нагонимо мрак који су од робовања и патње кроз неколико векова нагомилали.

Усађујмо у њима љубав, слугу и једнаство, јер само таквим радом можемо бити оживљени и напредати. Просвећујмо наш народ, јер не само г. једино просветом моћи унапредити. Једино просветом можемо вратити душе њихове и учинити их јаким и крепким.

Нашем народу овде је потребна просвета исто као и детету — одојчету — млеко. Потребна му је просвета као биљни влага и сунчана светлост. „Оно што је биљци у детинству међу плодносношћу, то је нашем народу просвета“, каже Мил. Видовић.

Ко је позван највише за овакав рад, које позван највише за ширење просвете? Ми, свештеници и учитељи, ми смо они које нас на-

род тако лепим именом назива "народни просветитељ". Од нас се очекује да својим радом унапредимо и осигурамо егзистенцију свога народа. Радило нам је да бача, учио та радити, начинило од њега једни силан, кожан и срећан народ. Васпитајмо омладину, да буду луди. Учитељу! теби се највише обраћају учини ти то! теби је то задатак, извор твога рада је неискривши, ти сваког добијаш нов и нов нараштај, који мораш оплемењивати учити, ти ствараш ваљане људе, велике мислиоце и чврсте карактере.

Држи се овог и зато морамо много радити, ако хоћемо да будемо ваљани чланови друштва. Гледајмо да што више допринесемо заједничком раду и благодати, не закопајмо свој таленат, који смо од Творца добијали.

Зато подигнимо перо, бацимо мац, па са пером и делом у народ појавио клицући.

Слободом просвети

Љубомир Бугарин
свештеник.

Браћо Срби!

Ватрубио је народни трубац "Темišварски Весник" и његов глас, нашао је одјека у свим крајевима Румуније где Срби живе.

Чуј Србине како овај наш давни жељени народни трубац зове, да наоружани народном свешћу и одлучном вољом дођемо под његову заставу на заједнички рад. Похитајмо сви стари и млади под нашу пошту заставу, чија појава је ојачала у нама већ нараслу патриотску свест. Новом покрету народног јединства треба да се прикључи сваки у чијим жилама циркулише крв наших родољубивих прадевоја, и у чијим грудима бие јуначко српско срце, које уме кад је потребно да брани своју човечју права, а кад је за то згодна прилика, да гаје поштрена за владајућим радом.

Пуних петнаест година лутали смо разбукано као изгубљена овца, па логично је, да за то време и нисмо много стварали. После једног зајастајана од толико година сложило се и стварало: дела у слози и љубави. Мила браћо и сестре похитајмо сви сложити, јединствено без предиспозиција, нераздиљиво службени раме уз раме и савезано, да смо једини, и да тако сложни звамо и стварајмо.

Само овако сложни, нераздиљиво

уједињени и наоружани најплеменитијим оружјем "просветом" упирући наш поглед у наш новосаграђени световни Спршта у "Темišварски Весник" моћно смо се спасти лутања и неодредености на сигурно гле и то објасни узнати благодети човечанске цивилизације.

Знај Србине да без заједничке сарадње свију нас нема за нас напредак, и да се без слоге неможемо ни један степен попети на лествицама савршенства и напретка. Зато сложимо се сви од Дунава до преко Мориша на заједнички рад и то што пре.

По речима Спаситељских: "Ваља радити док је дан. Дови ће ноћ, кад нико не може радити". Значи да треба искористити сваку згодну прилику и у свештеном народном интересу радити. Ко нас може сјединити и сложити у свештеном раду за народни напредак?

Ову узвишену задаћу вршиће наши позвани путем "Темišварског Весника". Зато Србине читај га и пиши у њему све твоје радости и успехе да се сви скупљају радујемо, и саопшти у њему тугу и неслогу, те ћемо се на тај начин именом својих мисли и духовно сјединити.

Оваково духовно јединство без разлике стањења, може бити нераз-

ориви камен темељац за рад у народу, а такав заједнички рад мора бити кривисан успехом.

Када ћемо узјачијам и сложним радом подићи све оне установе које су за праведни и просветни напре-

дак нашег народа потребне, онда ћемо се слободно моћи упоредити са нашим суграђанима друге народности, који су у том погледу већ много урадили.

"Доситељај".

Нашим иштованим чифаоцима и пријатељима
жељимо срећну Нову годину!

Владин привредни програм

Унапређивање пољопривреде, реорганизација порезног система, и коначно решење дужничког питања.

Нова влада одржала је ове недеље министарски свет под председништвом министарског секретара Татарецку, на којем је коначно утврђен следећи привредни програм нове владе: Одржавање стабилности домаће валуте, равнотежа у државном газдинству и оживљавање кредита. Порези треба у будуће да стоје у складу са платежним снагом опорезованих. Дале намерава влада да поболша стање земљопоседника,

да би продајне цене њихових производа одговарале ценама произвађача.

Овог приликом претресен је и законски предлог коначног регулациса дугова. Један други законски предлог уредиће одношаје између кућевласника и кирајџија. На крају министарског савета пољено је министар унутрашњих послова извести, да у целој држави влада апсолутан мир.

Министарпредседник ствара при- мирје у унутрашњој политици

Министарпредседник Татарецку олучио је да успостави мир међу различитим политичким странкама.

У намери да у највећем одношају живи са опозиционим странкама министарпредседник посетити је оних дана Октавиана Гогу, Николаја Јуну, Григореа Јунака и Георгија Брањана. Ова последња посета била је права сензација. Министарпредседник посетити у најкраће време још Михалеака и маршала Авереса.

Опозициони листови придају велику важност овим посетама и констатују да нема никаквих препрека да између владине странке и опозиционих странака постоје добри одношаји. У политичким круговима влада велико интересовање, какве ставовиште ће у том погледу заузети највећа опозициона странка, т. ј. народно сељачка.

Титулеску се примио за министра иностраних послова

Као што је познато Титулеску је ставио неке услове под којима би саво могао примити портфеј министра спољних послова у влади г. Татарецку.

Након више аудијенција код Н.В. Краља појавио се Титулеску у

среду предвече поново код краља у аудијенцији и изјавио, да је вољан ступити у владу. После аудијенције положио је заклетву пред краљем и вратио се са новим подмандатаром Савелом Радулеску у Букурешт.

Политички противник

Приче не живота једног политичког уредника, од Б. Нушића

На сандуку су стајале увек спремане оне дуге хартије за уводне чланке и на њима већ за месец дана унапред написани батисти. О јиду су мислиле две три новине, туђим језиком писане, кад би ко дошао, да види, а крај њих су висиле моје празничне панталоне.

Таква је од прилике била моја редакција.

Најближи ми је компија био Јона Боцарски, бербери; пштом и учтив човек и познат у вароши, што је већ седам пута био осуђиван због туче, којом приликом он увек употребљава своју тамбуру, и то тако, да су два "вештака" на суду изјавила, да његову тамбурку скатају као сиротинско оружје. Њему сам бесплотно давао лист, јер ми се увек изјавио на невољи, кадгод би који од претплатника ушао, да ме туче, што му ни не паде лист, и ако је претплату положио.

Разговарам ми вије био баш тако вредан, али веома поштен човек. Имао је обичај, да се сам на себе наљути, па да се не би много издао — а он легне да спава. Деша-

вало се и то: таман изађе број, а он се наљути, изјави добро сам себе, па се онда увуче у овај сандук, што служи мени као сто за писање, подметне старе бројеве под главу и мирно захрче. Ја му срдљиво проговорим: "Давоје хајдете, устаните, да разишете број!" А он ме крвнички погледа из сандука, као да ми хтео рећи: "Како ме плаћаш, тако ти и разносиш", и окрене се на другу страну, па настави спавање. Разуме се, у таквим приликама, ја метнем бројеве под капут, па их сам разнесем, и кад се вратим, јавим му, да сам свршио посао.

Једанпут кад, био нацар, па му требало пара, а ја случајно нисам имао, да му дам. Он се најпре наљути да се себе па онда на мене, и дохвати ме за гушу, те ме у објашњењу притера уза зид. Ту ми је такође прискочио у помоћ компија Боцарски, развадио нас и утипао на нас, те смо један другом опростили и изишли се.

Ето тако. По који пут сам имао пара, да ручам и у кафани, и онда сам обично разговарао о ваљаним стварима са људима, који су сматрали да су равни мени по памети, нисам обично ни разговарао.

А бивало је, тако, погледак, да ми уводни чланак добије лабо за руком. У таквим приликама натауче обично шепир на очи, па прођем кроз све уличи, где има мојих претплатника; налазим се по наздан тако, где видим голмилу луду, стојим по сат и два на гизаји, па све испод ока посматрам: како ли ме сматра тај свет; да ли ми се диви; да ли ко пружа прст на мене?

Нисам се мишао у политику, али једнога дана запленио је прилике. Требао је да пишем уводни чланак, и ја метнем овај натпис: "Quisque suorum verborum optime interpretes." И јако ће ме знати, шта ми је било, тек сам урвено у главу, да се под таквим натписом не може писати ни о чему другом, него само о кмету варошком. Покушао сам да одвратим од себе те поглавене мисли и почињам са да пишем о потреби, да наша варошина има две пајане, као и престоница... аја! За "Quisque suorum..." за прилику? Овај натпис пристаје само за кмета.

Оно, о кмету се може много што шта писати, али се у ени чини, не знам ни сам зашто, да се под таквим натписом кмет може само изградити и ништа више. То у толико

пре, што сам био увучео у главу, да тај чланак завршим узвиком: "Мач ти је, мач ми је. Сабља ти је, сабља ми је!"

И тако, никако од своје воље, већ просто покретну неком унутрашњом силом, изгргли ја кмета, и крива ми дужина, само због латинског натписа и због оног крволочног свршета.

Јест, али тај догађај почини читаво чудо у вароши. Људи се, покрету, нису могли да чврде, већ су ми сузних очију чистили из храбрости, и куд сам год прошао, пружали су прст на мене.

Тога сам дана три пуна сата одстајао на пијаци, а прошао сам и оним улима, где нисам имао претплатника. Обишао сам неколико кафана, ишао сам и на вечерње у цркву. Гле сам год видео, да се скупило двоје троје, прошао сам крај њих и свук се ме с дивљењем гледао.

Разуме се, било ми је нарочито општинских чиновника, који су ме и призиво погледали, и ја сам осећао у души, да сам уз привржених стекао и велики број општинских противника.

И донаста, после тога чланка, није

Батисте у бојама и тусоре као и сви-
ле за женско рубље има стално и

велики избор у

Народном Магазину
(Volkswarenhaus) **Темišвар**
I. Пијаци Унарија бр. 9.

у просторијама
бивше
Швапске Цен-
тралне Банке.

По пок. министру председнику Дуки названа је у Букурешту и Темешвару по једна улица

Градске управе престонице Букурешта и града Темешвара крстите су по једну улицу у спомен погинулог министар председника Дуке.

У Темешвару названа је бивша Темишова улица — која води од главне железнице до позоришта — Дукином улцом.

Одложен пут краљева за Париз

Као што је познато, председник француске републике г. Лебрен позвао је краљеве Карола и Алек-

сандра у Париз. За сада је пут двају краља одложен до јулиг месеца.

Значајна привредна сарадња држава Мале антанте

Под председанством чешког министар председника а уједно и министра извозних послова г. Бенеша одпочела је 10. јануара у Брату привредна конференција Мале антанте.

После поздравног говора сетио се Бенеш на гранична начина погинулог министар председника Дуке а затим је поднео своје предлоге у погледу будуће политике Мале антанте. Бенеш вели, да је привредна политика Мале антанте већ годинама тако упућена да њихове државе сачињавају привредну целину. Овај рад је тако у савезу, да је Мала антанта једна привредна фактор који има данас у Средњој Европи одлучајућу реч.

Мала антанта не жели се ником

силом намећујући, али свесна своје снаге и надмоћности жели и мора дати могућности својим савезницима, да се и они прикључе овој практичном привредној савезу.

Да би још јасније доказао будућу сарадњу трију држава изјавио је Бенеш, да ће Мала антанта опшће економичко звање крести, заједничко пољског емисионих банака водити, даље ће се сва пишања у вези са спољном трговином, као и што је царинско питање — у споразуму решити. Назначе робе повећаће се.

На крају је нагласио Бенеш, да Мала антанта радо види своје суседе у сарадњи на великом послу који сад отпочиње.

Још пре 21. јануара састаје се конференција Мале антанте у Загребу

Министар иностраних послова г. Титусеску позвао је телефоном југословенског министра спољних послова г. Јефтита и саопштио му је да је поново заузео министарску

столицу, и утаничили су да ће конференцију Мале антанте у Загребу по могућству још пре 21. јануара сазвати,

Тридесетогодишњица „Полишике“ и „Правде“

Првих година двадесетог века отпоче су не само публицистички, него и патристички рад најугледнија два листа данашњег Београда на и целе Југославије. Слободно можемо рећи, да су се Политика и Правда са тадашњом малом државом Србијом ујоредило развијале а са намену мајком Србијом претрпеле све грозоте које је поео Српски народ у последњим деценијама доживео.

Исто тако као што је Србија знало све тако глатко, као што беше почело.

На два три дана после тога, седим ја тако, једно претподе у редакцији и степењем састављајући трговину и обрт. Јаков се тог дана раво пробудио, обукао моје празничне панталоне и отишао некуда, а ја остао сам. Стојећим ја тако, степењем док не тек ући у редакцију један непознат човек, чудна изгледа, корача крупно а чело му намиршено, и нешто му се нагучило под пазухом.

Ама чим је крочио у редакцију, а мени се у памети представило неке батине и нека чуда. Увуче ми се намах у души сумња, да је то неке од мојих политичких противника, којата је можда послао сам кмет и која ће ми сада потражити рачуна о ономе коме писаху. Окрену се лево и десно, и, сем оног полицаја, који је служио као дивит, не спазих ближе никакво оружје, којим би се могао бранити.

Кад чудновати човек докорача до мога стола, ја скупих ноге под столу и очајно погледах на врата, која ми се у томе тренутку учинише страшно велика.

— Добар дан! — рече непознати и седе на један свежањ новина.

(наставиће се)

ла да створи данашњу јаку и Молину Југославију, исто тако су Политика и Правда заузеле заслужан положај у престоници Југославије и гордо врше патристичку мисију објективног информатора, поборника опште правде и консолидовања прилика Југословенске државе.

Оба листа издала су о Божићу свечане бројеве који јасно дају доказа о величини југословенске штине. Ми који данас тамо стојимо, где су Политика и Правда пре 30 година стојале, искрено поздрављамо славењике и желимо им даљи напредак.

ТИВОЛИ

Највећи глумац

ПАУЛ МУНИ

игра дневно пред пуном кућом у најсавршенијем филму

„Ја сам бегунац!“

III

Од 15. јануара почешти ненадмашиво ремек дело

За отаџбину

у главним улогама
Луј Трејкер, Михајло
Варкоњи и Луја
за Улрих

Сретно ново лето

За 1934. годину добили смо робу изврсног квалитета познате марке **B. G.** за

**фрак и
смокинг**

исто и штофове једне боје
B. G. за женске капуте

БОРИС ГОЛДБЕРГ

Темешвар. 1., улица Аврам Јанку 2.
(на пошку Хуњадие улице)

У цени и квалитету

ненадмашиво

Глава паликуће ван дер Либје одрубљена

Као што је познато, ван дер Либје млади холандски комуниста запалио је прошле године зграду немачког парламента у Берлину. Паликућа је имао пред највишим судом да одговара за велики злочин. Суд га је осудио на смрт. Моћу за помиловање председника рајха је одбио јер га је влада за помиловање недостојног назанила.

10. овог месеца у 7 сати изјутра погубили су паликућу у дворштур лајпцишког затвора.

Велат је једним моћним ударом палом одрубљено главу. Од трупа одвојена глава пала је у кору напуњену пром. Мртво тело сарањено је истог дана пре позне.

Доброћворна женска задруга Српкиња и Темешв.-Градска црква. опши. оденуле су сиротињу децу

На тујин дан по подне као и сваке године одржала је у великој сали епископског двора божјића свечаност за сиромашну децу, када се и њима пружа прилика, да осете радост великог празника. У пуну салу где су на столовима били поређани дарови Градске црквене општине и Женске Задруге унео је прота Слободан Костић са њаком Седежановићем и школском децом по обичају сламу и после

црквеног обреда претрестило је салу орасима. После легот и дирињот гогора г. Костића упућеног сиротињи лећи декламовала су деца граде и захвалила се на лепим даровима и слаткишима. Затим се приступило дељеноу дарова. Градска црква, општина која је оденула сироту децу градске вероисповедне основне школе као и децу која не похађају исту дала је:

21 цари чипела и чарапа, 5 зимских капута, 4 женске хаљине, 3 пари чупа одела, 4 женске хаљине и 6 дуксера.

А Доброћворна женска задруга, која већ деценијама помаже беднима и где год може утрпе сузу оденула је ове године 13 сиромашних љака мехалске вероисповедне основне школе и деветоро деце фабрике и Града, која још не иду у школу. Свега је дала 9 женских капута, 10 пари чипела, 3 мушка одела, 10 хаљина, 60 пари чарапа, чала и шалова. Осим тога разделила је сиротињи 170 кг брашна и слаткиша, које су те добрице даровале, као божички доклон у новцу старцима које примају сталну месечну припомоћу.

Јавна захвала

Српска доброта ж. задруга темешв. Српкиња изјављује јавну благодарност, о пријемним прилозима и даровима за сироту децу о Божићу. Придојили у новцу: Ђа Паулина супруга г. протe Сл. Костића 500 леја, гђа Огњанка Ковач 100 леја, гђа Јелена Грађај 100 леја, Млина г. Прохаске 85 кг брашна, г. Арса Ангел 85 кг. браш-

Мануфактурна роба и трикотаже, кошуље, чарапе зимско рубље, и велове за невесте купите најјефтиније код:

Банду и Друг

Власник: К. МИЛИВОЈ

Темешвар

Булеу, Вертепо (пренокутакат. преле).

на, Индустија Вуне 30 пари чарапа и 4^{1/2} м. штота, г. Кох, штот за 1 капут и порхета за 2 халинице. гђа Пиперси оденула је једно дете од 12 год. са новим: капутот пипелама, чарапама, капом и шалом. Г. Сходан даровао је 30 пари чарапа и 6 шалова.

ГРЕТА ГАРБО

у свом новом сензационом филму

Мене

Љубиш

Роман нестале жене по саставу талијанског песника

Луизи Пирандело

Стопроцентни немачки тофилм

III

Ваш програма иступа чувени руски уметник на гитару

Михајло

Пушкаш

III

Премјера у

Ф о р у м у

Дочек Нове године!

Певачко друштво „Саога“ у Темшвару приређује у суботу 13. јануара увече у гостионици Мите Крајована, III. Булевар. Карол 20, дочек Нове године. Биће разгон песања, Улазице пела. Гости су радо виђени. За добро јело и пиће биле се чика Мита.

Плаве Хиљадарке остају у премету до 1. марта.

Народна банка продужила је рок за умењавање плаћивих хиљадарки до 1. марта о. г. До тог дана сваки мека благовремено промене старе новчанице.

Пажња! Бивши судија и адвокат Др. Франа Масалић, званични тумач прима свеврсне преводје из српског, немачког и мађарског језика на румунски и обратно у својој адвокатској канцеларији Темшвар, Град. Палата католичког епископа. Нова година у темшварским српско-правосл. црквама.

У недељу о Новог години одржаће се св. литургија у све три цркве у 10 сати пре п. У саборној цркви чиновственовање окружни прогта Слободан Костић уз асистенцију капелана Владе Истога и њакона Светислава Сележаовића; на хору поји „Саога“. У Фабричкој цркви служеће парох Душан Гајић, на јектенија одговора хор „Тем. пев. друштва“. У мекхали чиновственовање парох Љубомир Филипов на хору поји „Зора“.

Откривена фалсификаторска банда новчаница од 100 динара

Полиција у Клужу открила је случајно целу банду фалсификатора новчаница од 100 динара. Један младих нудио је у једној дуванџини лажну стотинарку за продаја, а том приликом је саопштио да има у свом стану још већу количину динара, које би хтео продати без да

мора у Народној банку њих.

Истовремено бавио се у дуванџини и шеф полиције др. Зено Розван, који је у пратњу више декектива отишао у стан тог младућа, где се овај са својим другом налазио.

Полиција је нашла у соби комплетну машину за фалсификовање новчаница од 100 динара, клише, фарбе и папира

Младић који је нудио новчанице на продају зове се Грана Шандор. Полиција је објавио ухапсили су и фототграфа Милера Жигмонда, која је пре годину дана у Темшвару основало лоповску банду и више крађа спровело. После пресуде због крађе нестало је из Темшвара.

Фалсификатори су излази своју везу из Темшвара а то је цинкограф Игњат Шислер, који је заједно са Бете Шандором извршио фалсификовање новчаница.

Шислер није само у Темшвару и околину развио лажне стодинарке,

већ их је преширивао и у Југославију.

По налогу полиције из Клужа у хапсила је темшварска полиција Шислера и његова два друга, и упутила их у Клуж. Уједно известила је полицију у Београду да у пограничним местима Баната одреди истрагу у погледу лажних стотинарка. У Шислеровом стану у Темшвару нашли су више клишеа за стодинарке. Шислер и његова два друга Балог Имре и шофер Дикел Јосиф који су растурали лажне новчанице, били су 1925 године на 8 година затвора кажњени из којег су јесенас пуштени.

III. Село Кола српске омладине

О Новог години дана 14. I. 1934. после подне у пола 5 сати приређује Омладина своје треће село у великој сали епископског двора, на које се сви Срби и овим путем позивају. Улазице пела, а што је добродошлице прилози примажу са захвалношћу. На селу не држати предавање мекхалски парох г. Љ. Филипов о животу и раду Бранка Радичевића. Биће певања, свирке и позоришни комад. После програма играња.

ломцима међународне Дунавске комисије успело је да очисти Дунав од леда пред самом Бранком, тако да се може на тај начин град са напирницама снабдевати. Услед поплаве проузрокована штета је огромна.

Милан Арађанин

првоглавни повојни салон да јакне. Прва порукање по мери.

Уверене цене!

ТЕМИШВАР-Град, ул. Солдерева бр. 2

Убиство на главној улици у

Старој Беби

У Старој Беби десило се пре два дана грозно убиство. Михај Бора и Антул Балог живили су од дужог времена у непријатељству јер је Бора заведе Балогову мајку жену. Балог је тада одговорио жени, али је више пута наглашава да не са заводником обрачунају.

Тако су се срели противници у блатвањој улици и пролазећи један поред другог гурнуо је Бора Балога. Истог тренутка забистала је и бритва у руци Боре којом је девет пута убо несретног Балога који се срушио у улици блато, и на месту

Џењеним читаоцима!

Са обзиром на то, што наступа нова година, молимо шп. читатељима — који то још нису унели — да неопходно исплате претплату за новембар и децембар о. г. Истовремено упозоримо на нову претплату од 1. јануара, те ако желимо одржати једини српски лист, морамо сви радити на том, да скупљамо што више претплатника. Ако у општинама велики део народа мисли да је довољно само у читалици читати „Темшварски Весник“ а код куће не претплатити, онда лист не може постојати, те зато нек сваки добар Србин претплати на једини српски лист.

Претплату треба у напред платити!

Малио је Дунав

Јављају из Браиле, да је Дунав у околини варошице Олгеница излио и поплавио велики део ораница. Поплаваљено место широко је више километара и на тај начин отсечен је и град Браила од света. Ледо-

КАПИТОЛ

Приказује љубимце публике

Ренату Милер,
Вили Фрич,
Ружу Баршов,
Павла Хербигер
у филму

Рат за Валцер

Сјајно привезена филмоперета, музикала пуна песама.

Важредну лепу и звучну музику саставио је Алојз Мелихор, по мотивима

Јован Штрауса
и Ланера

Редитељ: Лудвиг Бергер

Монопол: Филмцентра.

издашну. Бора се самовољно ставио жандармерији која га је ухапсила. Државни одветник из Темшвара паредио је обдукцију леша и пренос убице у темшварски затвор.

Реорганизације полиција и сигуранце

Влада је одлучила да се полиција и сигуранца у новом духу реорганизује и у ту сврху одређен је одбор који садржавају подминистар Јаманић, генерални директор сигуранце Др. Бијану и префект букурешке полиције Маријеску.

Темшварска берза:

12. јануар

Жито 370—380 леја.

Нови кукуруз 150 леја.

Стари кукуруз 200 леја.

Овас 200 леја

Јечам 180 леја.

Мекених 150 леја.

Детелина 45 леја.

Брашно 30/70, 6.10 леја.

Семе буздува 600 леја.

Семе сунцокрета 320 леја.

Цена жита је пре Божића услед ожаке понуде пала, а после празника она се опште побољшање цена. Пошто су пашњаци још под снегом, скочила је цена мекених на 150 леја

Народно здравље

Пите: Др. Васа Војновић, деџи лекар у Темшвару.

Кијавица је једна од најраспрострањенијих болести. Она је врло заразна и зато се лако шири. Слузожако носа је запаљена, из носа пури слуз или гној. Кијавицу изазивају назеби и инфекције. (Инфекцијом узимемо уназ заразних клија у новејој тело). Кијавица је честа, кад се време брзо мења.

Знаци болести: У почетку је дете немарно, кија, има ватру. Из носа пуре слуз, нос се запуши,

тако да је дисање кроз нос теже или немогуће. Са запушеним носом неможе одојче добро да sisa. Од ојча да рђаво спавају, немају апетита, могу имати рђаве столице и могу повраћати.

Болесник не осећа мирис, не осећа укусу јела, често је малаксало, има главобољу, болство у рукама, ногама и у леђима.

Запаљење из носа може да се шири у грло, онда грло гребе, у

ОД власти дозвољена РАСПРОДАЈА

Због великог стоваришта снижили смо поново цене!

АРАД
Булевар Краља Фердинанда број 11.

GOLDHAUS

Темшвар, I.
Пијаца Унирија број 7.

Продаја остатака отпочела је!!!

душник, онда болесник кашље, у грчка, тада промукне, у средине уху — као одраслог у околину носа, где се налазе руне у костима —

Брз и трајан успех

Реуматизам

Једно ново откриће

Имам јед и прост а повратан лек против реуматизма. Није говор о некој дроготи о неком отрову, већ о једној биљци названој ХЕРВЕА.

Од њеног сатног листа зготовне се лекови, као обичан чај. Без икакве тежине зготовне га подкупе.

Олакшање се примећује одмах и сваки даном све јасније. Стогину особа свих друштвених слојева осећало је тридо олакшање и садово ми је писме поздраве за ову маку балку.

Пакне свако јутро једну попу на разговар што она одстрањује отрове проузроковане мокарном кривилом, и спречава сакупљање нове кривиле кривиле у теу.

Бесплатан покушај

Шаљите једноставно ваше име и адресу на баче, иницијали приватног бесплату у којичу на пробу. Ако осећате побољшање, послаће вам се нека количина по једнакој цени.

Не адово екстрема могу напати, да је ово леће изврсно дејство против реуматизма и сличних болести, и као шта је мени помага, мора и вама помоћи, ако ћете обављати покушаје.

Попишите на:

Farmacia NATIONALA L. Con-

vict, Bucuresti, Cal. Victoriei 14.

Farmacia BRU-Straja, Bucuresti,

Cal. Victoriei 36.

Farmacia CERB-Vasilu, Bue-

rest, Cal. Victoriei 70.

Farmacia TARENTI-Iasi.

Продаје се у свим апотекама и дрогеријама у држави.

Цена: мали пакет 70 леја, средњи пакет 95 леја, велики пакет 115 леја.

Објавиће фалсификате

У јакостру потрошача чаја ХЕРВЕА сабеђате свика омот на којем не пише име:

HERVEA

марка је заштићена и једино права.

на плућа и онда изазове запаљење плућа.

Са кијавином могу почети следеће болести: мрзав, жутица, кашаљ, инфлуенца, заразна деца узетост.

Ако из носа одојчета цури крв и гној, онда се мора мислити на дифтерију или сифилис носа. Код мале туберкулозе дече цури нос дуже време.

Кијавину могу добити и они који узимају јода.

И леги се може добити кијавина.

Нју проузрокују назеби, инфекције или црвени прах. Кијавина добијена од црвеног праха тек онда пређе, ако се болесник одеси на бродо-

вити предео, где нема тог црвеног праха.

Како постаје кијавина?

Многи мисле да кијавина долази од назеба, али само мање није доволан, већ је потребна инфекција (зараза), која проузрокује кијавину. Назеб само спрема добре прилике у носу да се инфекција шири.

Како се добија кијавина?

Изазивачи кијавине (заразне клије) налазе се у носу. Када болесник кија, избацује у ваздух заразне клије, које се кроз ваздух у околину шире. Ко се тада у близини налази, лако може добити кијавину. Особито се лако добија кијавина тамо, где су многи сакупљени, на пример: у кафани, у биоскопу, јер је на поменутих местима ваздух пуно заразних клија, које болесник избацују при кијању, кашљању и говору. И додиром се може добити кијавина.

Кијавина може за одоје и малу децу врло опасна да буде. Од кијавине може дете добити запаљење средњег уха, запаљење плућа, плућне маралине, оток зглобова и т. д. Зато треба сваку кијавину лечити, особито код одојчета.

Кад глади кијавина, добро је испирати гушу са дезинфекционим течностима (најбољом оксидисане воде, калијевог хиперманганца). У нос се стављају расприни протаргола, гомепола и т. д. да се неби запаљење носа на гушу проширило.

Рђаве навике: Позајмљивање маралине је штетно, кијање један другом у лице је забрањено и неуклоно. Кад се кије нека се држи маралина пред нос. Мазање може у плућу субјанжања потро је штетно, јер само запушава рупине на кожи и онда дете не може више да се зноји.

Предохрана. Болесника треба одвојити и чувати се од његовог додира, кашља, кијања и његове маралине. Не слати децу у веће са (кафана, биоскоп и т. д.) јер је у овима ваздух пуно заразних клија. Ако пак неко од одраслих има кијавину, онда мора пре додира са здравим дететом руке опрати, даби спрвао заразне клије. Најбоље је дете избегавати. Пред нос и уста мора везати повезу од газе да неби кашљали — које прскају из уста и носа при говору, кијању и кашљању — дете заразице.

Није добро децу сурине топло нити суриво лако обући.

Нарочито се морају деца чувати од најлог назеба.

Свеж ваздух оштричава слоужоку. Свако дете мора имати своју марамину.

♦ ♦ ♦ ♦ ♦
Претплати,
читај,
шири

♦ ♦ ♦ ♦ ♦
Темшварски Весник
наш једини
српски лист у
Румунији!
♦ ♦ ♦ ♦ ♦

последњих година отпочемо у нашем листу доносити практична упућства, на којим начин ће наш економ моћи дини принос своје земље, коју он у зноју свога лица обрађује, а на крају неможе за житарице ни толико добити, колико је у новцу прерачунало уложити. Наша држава постепено ал ситираним кораким напредује у развоју домаће индустрије. Разне индустрије требају за прераду сировине, које оне набављају из иностранства. Има

сировина које се у нашој држави у опште немогу гатајти а има и таквих које се могу код нас леше одгајати и што више са саразмере бољим приходом сигурно и продати. Такове сировине су индустријске биљке, лан, јечам за шваре, шећер на рена, семе сунцокрета и т. д. У издучен броју нашег листа доказано подробице тачност наших навода и рентабилност коју дају поједине биљке.

Олакшице у промету страних валута

Већ од досада либералне странке на владу говори се, да ће влада неке олакшице учинити у промету са девизама односно са страним валутама. Ограничење девизног промета са иностранством остаје још у крестости,

но у самој држави увише се слободно ширења девизама и валулама,

што значи да ће се и приватне банке моћи бавити тим пословима.

Ово наређење ступиће вероватно у крестост 15. јануара.

Леп успех наших живинара у Београду

Румунија је лепим бројем живине учествовала на међународној изложби у Београду. Квалитет наше ситкорске живине, фазава, голубова био је изврстан, тако да смо за службу освојили три пехара, док је Мађарска свега један и Бугарска један добила.

Вредно је напоменути да је и Српство и Румунија било заступљено.

но, јер су награђени и наши одгајивачи расне живине и то г. г. Тодоровић, Павловић и Феначки.

Најбоље се, да, ће наш живинар Румунији више приглати ову награду пољаривреле, те се већим бројем појавити на следећој међународној изложби, која ће се приредити 1934 год. у Букурешту.

Добро напредовање текстилне индустрије у држави

Услед континентирања увоза стране робе порасла је неочекивано индустријска делатност у држави. Нарочито фабрике вунених штофева имале су прошле године

велику коинкунтуру. Најбољи доказ тога јесте да фабрика „Текстила Бухуш“ издаје нове акције у вредности од 125 милиона леја.

Конвенција

о уређењу мањинских основних школа у Банату

Рад олакшања тих испита Министарство просвете моћи ће организирати феријалне курсеве, чије ће похађање бити обавезно за све учитеље ангажоване уговором.

Учители приватних мањинских школа дужни су да врше наставу по програму прописаном за ту врсту школе и да се придржавају свих правила и прописа који су на снази за јавне основне школе опште.

Управитељ школе, предложен од школског одбора и потврђен од Министарства просвете има дужност да води свој прениску са Министарством просвете.

Члан 17.

На захтев школских одбора, забавишта са српско-хрватским односно румунским наставним језиком моћи ће се ставити ако је обезбеђен број деце утврђен овом конвенцијом.

Члан 18.

У случају ако би учители српско-хрватске народности који предају у српско хрватском конфесионалним школама у Румунском Банату и овлашћени претходно од стране надлежне црквене власти прешли у

службу румунских државних школа они ће примати плате и принадежности које уживају државни учитељи у Румунији. Године службе у конфесионалним школама рачунаће им се за унапређење и за право на пензију саобразно законима, који су на снази у Румунији.

Члан 19.

Ова Конвенција ступиће на снагу по размени инструмената ратификације од стране односних влада.

У потврду чега су односни пуномоћници потписали ову Конвенцију и на њу ставили своје печате.

Рађено у Београду, у два оригинална примерка на француском језику 10 марта 1933. год.

М. П. Б. Д. Јевтић, с. р.
М. П. Александар Н. Јаковски, с. р.
(Крај.)

Привреда

Рентабилност пољопривреде

Једно од најважнијих и нерешених проблема дашевице јесте у пољопривреди уети рентабилност. Искустви и практични економ

увидели су да једино проишвавање житарица поределихсх продајних цена, никакво не стоји у односију са издацима. На основу искуства

Стигле су снегципеле и каљаче за женске, мушке и за децу

Продаја на велико и на мало. Помодне новости за 1933-1934. Продаја на велико и мало. Снегципеле са мало погрешка већ од 65, 75 и 85 леја.

Јулиус Попер, трговина ћилимова и линолеума

Јосифово, Булв. Бертело 5. Телефон: 18-75. Фабрика, Тошак пијаце Коронини и улица 3 августа. Телефон: 18-95.

Пажња!

Штовани читаоци!

При куповању позивајте се у сопственом интересу на оласе у нашем листу.

Нашим ц. муштеријама
жељимо срећно ново лејш!

У случају потребе
сваке врсте помоћне
и мануфактурне робе
обратите се повере-
њем фирми

Баумвинклер и Маркс

(Код белог голуба)
У Темешвару-Фабри-
ци, ул. 3. Август
број 24.

Најелегантније ципеле
по мери готовојавља
Кируца Булевар Бертола бр. 1
Умерене цене!

Стактарска радња
И. Адлер и Син
Темешвар II, Пајадја Рајон 2. Тел. 100.

ARIMA Чај
АРИМА
пштити од
пазеба!

Купујте
чај
АРИМА!

Помоћне штикерале, ажуре вело-
ве за новесте као и превлачење
дугмади код
ТЕМИШВАР I, улица
Бужен де Савоја 1.
КИРУЦЕ

Специјална кројачница за
сваковрсне униформе
**Шалиначки
и Јанку**
Темешвар I.,
пајадја Ушвијни 4, поред
Српске цркве

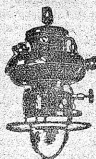
Израђујемо свако-
врсне капе за уни-
форме, ватрогасце,
војнике, ђаке и же-
љежничаре, исто тако
штиковане знакове у
злату и сребру. Ве-
лико слагалиште у
приборима за уни-
форме и т. д.

Творница „Протес“ БелаСекелъ

Темешвар IV.,
Булевар Бертола 9.
(Копштова ул.)

Вештачке руке, веш-
тачке ноге, као и сви
ортопедски апарати.
Уметци за равне
табане по отиску
од гипса.

Најбоље и најјефтиније светли лампа за петролеумгас

НОВАЛУКС МАКСИМ

Радионица стручне оправке и стовариште саставних
делова. — Тражите ценовник. — За цпне
лампе и радио тражите трајне батерије марке
„ЕОБ“ и „Новалух“

„НОВАЛУХ“, Темешвар III.
Ул. У. Ошицју (Јоска) 3.

Шпенецарска роба је најјеф-
тинија код

Чедомира Кнежева

трговина меморијне робе
Темешвар IV.,
улица Генерала Фом 38.

Сатови, верелички прстени,
свадебни поклони најјефтинији
су код фирме

Херман Ириц
сајдија и алатар

Темешвар-Град
улица Мерија бр. 6.

Ј. ВАЛТРИХ
ТЕМИШВАР-ФАБРИКА
Пајадја Трајан бр. 1.

Електрична трајна
ондулација, бојад-
сање косе, модерна
косметика.

Израђујем сваке врсте
серсаме и хамове, а
нарочито сватовске ник-
ловане по најповољни-
јим ценама, наручбине
примаю

Милан Јорговић

сарац и седлар
Темешвар I.,
ул. Бужен де Савоја

Мушки кројач за
господо и свештенике

Љубомир

Бесуљ
Темешвар-
Град, Влади-
чански двор.

Највећи избор у
кожним редикли-
ма торбама и
коферима по
најјефтинијој
цени код про-
извођача

FEUER
творница кожне робе
ТЕМИШВАР I., улица Мерија бр. 8.

ФрањаТејнор & Комп.
ОПТИЧАР

Најбоља роба од челика,
бријачи, макаве, машине
за шпшање косе и бра-
де и вештачко оштрене

Темешвар-Фабрика
Пајадја Трајан бр. 1 Телефон 561

Душан Лазић
трговина оружја
Темешвар-Град
Ватерску бр. 5

Препоручује своје
богато снабдеено
стовариште у ло-
вачким пукама,
флоретима, пипто-
љима, револверима,
патронама и ло-
вачком прибору.

Душан Турински

бравар и водоводни
инсталатер

Темешвар-Град

Улица В. Александри број 10,
српски дом.

Трајна електрична ондулација
(траје 6-8 месеца), фарбање
косе, гвождено ондулирање, ма-
никур, бријање и
шпшање обавља

Паја Тодоров
фризер

Темешвар-Град, улица Алба
Јулија (Макрин дом).

Лепо и добре
шешире

као и копчаре, крагаче, краваге,
чарано и све мушке помоћне арте-
кле најјефтиније и у највећем избору
код фирме:

насл. **Густава Новака**
Темешвар-Јосифово
улица Ватер бр. 20.

За три дана до-
бијете лепо и
свеже лице упо-
требом

„М И А“ **крема**
Апотека: Др.
КОВАЧА,

Темешвар, II.
ул. Дачиор (Гала-
на ул. број 33-35.

Сретну Нову годину!!

Уметничка дегелана, потковице,
печурке српче, и ошчари
код фирме

„Хелиос“

Темешвар, I.
Ул. Евгенија Савоја 12.

Ципеле најлепше и
најјефтиније,
купујете код фирме

Фридман

Темешвар-Град
Палата Лефлер, прекоула
„Лојда“.

Основао: 1878.

Телефон 5-57.

Само што је добро, то
је јефтино. Гласовир се
купује са поверењем

Ј. ВОНКА

фабрика гласовира
Темешвар, IV.
Ул. Жофр (Терек) број 4.